

[Doris Christiansen.]

høje ministerium fremover vil se med samme forståelse på eventuelle overskridelser, som man hidtil har gjort, og at ministeriets konsulent stadig vil forstå, at det er ansvarlige personer, der udpeges til at føre tilsyn med dette arbejde i kommunerne, så at vi fortsat får lov til at handle under dette ansvar og i de tilfælde, hvor nøden virkelig er tilstede, fortsat får lov til at dispensere fra 14 dages bestemmelsen.

Jeg er også tilfreds med, at skalaen for betalingstaksterne er blevet lempet noget, og mener afgjort, at der nu bliver mange flere, som har brug for denne hjælp, der får økonomisk mulighed for at benytte sig af den. Der er skabt forbedringer både for hjemmene og for de kvinder, som går ind i dette krævende og samfundsnyttige arbejde, og det er mit ønske, at mange flere kommuner må få øjnene op for, at der her er et felt, hvor der fra lovgivningens side er rakt en hånd frem til brug i en for hjemmene kritisk situation. En sådan hjælp, som bliver ydet af husmoderafløserne, kan i mange tilfælde måske senere spare familie og samfund for store udgifter til hospitalsophold o. lign.

På mit partis vegne anbefaler jeg det foreliggende lovforslag.

Esther Malling Pedersen: Da også mit partis ordfører i denne sag, det ærede medlem frk. Ingefred Juul Andersen, er forhindret i at være tilstede i dag, skal jeg ganske kort motivere mit partis stilling til det foreliggende lovforslag.

Det er jo ikke alt det, vi oplever i disse år, der er fremskridt, men nogle fremskridt er der alligevel at pege på, og et af dem er den ændring i synet på husmoderens arbejde, der har fundet sted. Dette arbejdes samfundsmæssige og menneskelige betydning vurderes nu langt højere end før, selvom vi husmødre vel nok stadig synes, at det ikke helt vurderes efter fortjeneste. Derfor er det også lettere nu end før at erkende, at det er en katastrofe, når en husmoder bliver syg og forhindret i at varetage sin gerning. Tidligere var det lettere at få en håndsrækning fra en nabokone, en ugift kvindelig slægtning eller på anden måde. Som forholdene er nu, er det sådan, at de aller fleste i virkeligheden har alt det arbejde, som de kan overkomme, og selvom viljen til at hjælpe hinanden vist ikke er mindre nu end før, kan det faktisk mange gange komme til at skorte på evenen.

Derfor er der ingen tvivl om, at loven om husmoderafløsning løste et problem, da den kom i 1949. Når sagen nu igen er til behand-

ling, er det ikke udtryk for, at der er nogen som helst uenighed om lovens nytte, men det er blot opfyldelsen af en bestemmelse, hvorefter den skulle tages op til revision efter de 2 års forløb, når man havde gjort visse erfaringer, og det er på disse gjorte erfaringer, de ændringer bygger, som er nedfældet i det nu forelagte forslag.

Den væsentligste ændring er som allerede omtalt, at man nu er gået bort fra den tvungne uddannelse for husmoderafløserne, der fandtes i loven af 1949, og reglerne bliver derved mere elastiske. Det har vist sig her som ved så mange andre lejligheder, at der er stor forskel på forholdene på landet og i byerne. I de større byer vil det sikkert være nødvendigt, i hvert fald højst ønskeligt, gennem kursus at sikre sig, at de, der sendes ud som husmoderafløserne i hjemmene, virkelig forstår deres ting. Det er også nødvendigt at foretage en sortering, idet man efter et kursus kan få en erklæring med hensyn til den enkeltes egnethed for opgaven. For, som også den ærede socialdemokratiske ordfører (Doris Christiansen) understregede, betyder det rent menneskelige overordentlig meget i dette forhold. På landet derimod er lokalkendskabet så godt, at man altid med nogenlunde sikkerhed vil vide, om de husmoderafløserne, der er tale om, virkelig er dygtige til husgerning, og hvad der som sagt er meget væsentligt, om de har den sindsindstilling, der gør, at de egner sig til at være til hjælp og støtte i et hjem. Man har derfor ofte i landkommunerne syntes, at en kursusuddannelse var overflødig, og at en tvungen kursusuddannelse også kunne være en hindring for at få husmoderafløserne til at melde sig.

Forslaget til den nye lov tager hensyn til denne forskel mellem land og by ved at gøre bestemmelserne elastiske, så at de kommuner, der ønsker uddannelsen, kan kræve den, og de, der ikke finder den nødvendig eller formålstjenlig, kan lade være; en naturlig konsekvens heraf er det, at også lønnen bliver varierende. Man kan nøjes med at betale den på stedet gængse løn, men man kan også, hvor det gælder kursusuddannede, få en højere løn godkendt til refusion. Iøvrigt er der i det af det andet høje ting nedsatte udvalg opnået enighed om, at kvinder, der i længere tid har arbejdet som husmoderafløserne, men ikke har kursusuddannelse, bør have en vis mulighed for at blive sidestillet med de uddannede.

Siden loven blev vedtaget i 1949, er husmoderafløsning indført i 417 kommuner, og der er ialt ca. 2.700 husmoderafløserne.